

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **R. P.,** zastoupená opatrovnicí JUDr. Pavlou Plašilovou, advokátkou se sídlem Jakubská 1, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2012, č. j. 33 Ad 23/2011 - 369,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna opatrovnici JUDr. Pavle Plašilové, advokátce, **se nepřiznává.**

Odůvodnění:

Podanou žalobou se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 3. 2009, č. X, kterým byla zamítnuta její žádost o přiznání plného invalidního důchodu s datem přiznání od 1. 6. 1993. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2012, č. j. 33 Ad 23/2011 – 369, byla zamítnuta žádost advokátky JUDr. Pavly Plašilové o zproštění funkce opatrovnice stěžovatelky. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že důvody, které opatrovnice uvedla, jsou sice z jejího hlediska pochopitelné, ale nenaplňují zákonný důvod, kterým je především skutečnost, že opatrovník přestane hájit zájmy účastníka řízení, jemuž byl ustanoven, případně hrozí-li, že taková situace nastane. Jednání opatrovnice při zastupování stěžovatelky bylo dosud příkladné a v žádném případě je nelze hodnotit jako jednání směřující v neprospěch zájmů stěžovatelky. Krajský soud si je vědom obtíží, které stěžovatelka způsobuje opatrovnici, je však nutné si uvědomit, že jednání stěžovatelky vychází z jejího zdravotního stavu a snahou soudu je, aby věc byla co nejdříve skončena.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost, ve které uvedla, že opatrovnice její zastupování v předmětné věci prokazatelně úmyslně nezvládla. JUDr. Plašilová byla ustanovena její opatrovnicí, ale ve skutečnosti dělá opatrovnici soudcům Krajského soudu v Brně JUDr. Jarmile Ďáskové a JUDr. Jaromíru Pořízkovi, kterému nejvíce vyhovuje bludové onemocnění stěžovatelky. Ustanovená opatrovnice i přes několik písemných urgencí odmítá zadat revizní znalecký posudek na posudek z oboru psychiatrie, podle kterého je stěžovatelka stále násilně léčena závadnými léky na chybnou diagnózu. Z velkých průtahů způsobených nečinností opatrovnice došlo k vážnému poškození zdraví stěžovatelky s trvalými následky. Navíc opatrovnice odmítá ukončit zastupování v předmětné věci a jedná zkorumpovaně, když si řekla stěžovatelce o úplatek. Opatrovnice napomáhá k zneužití psychiatrie tak, jak to dělali agenti StB před rokem 1989, a vědomě brání agenta StB Z. Z., aby se nešetřila jeho trestná činnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě podané kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle ust. § 29 odst. 3 o. s. ř. pokud předseda senátu neučiní jiná opatření, může ustanovit opatrovníka také neznámým dědicům zůstavitele, nebyl-li dosud v řízení o dědictví stanoven okruh jeho dědiců, účastníku, jehož pobyt není znám, jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, který byl stižen duševní poruchou nebo z jiných zdravotních důvodů se nemůže nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení, nebo který není schopen srozumitelně se vyjadřovat.

V řízení o žalobě podané stěžovatelkou proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, krajský soud usnesením ze dne 21. 5. 2010, č. j. 33 Cad 50/2009 – 91, ustanovil stěžovatelce opatrovnicí pro řízení advokátku JUDr. Pavlu Plašilovou. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že Okresní státní zastupitelství ve Vyškově usnesením ze dne 3. 3. 2010, č. j. ZT 255/2009 - 98, které nabylo právní moci dne 23. 3. 2010, zastavilo trestní stíhání vedené proti stěžovatelce pro její nepříčetnost. Z citovaného usnesení vyplynulo, že stěžovatelka je stižena duševní poruchou a nemůže se nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení.

Podáním ze dne 27. 3. 2012 požádala opatrovnice stěžovatelky o zproštění funkce opatrovníka, neboť od počátku byl vztah mezi ní a stěžovatelkou problematický. Poukázala na to, že stěžovatelka podala dne 29. 8. 2010 žádost, aby byla zproštěna funkce opatrovníka pro ztrátu důvěry. Tato byla sice krajským soudem zamítnuta, ale stěžovatelka i poté projevovala zájem, aby byla opatrovnice funkce zproštěna. Opatrovnice dále uvedla, že opakované neohlášené návštěvy stěžovatelky v její kanceláři vážně narušují chod advokátní kanceláře a oprávněné zájmy ostatních klientů. Právo stěžovatelky na zastoupení tak nepřiměřeně zasahuje do práv na ochranu zájmů ostatních klientů. Tuto žádost krajský soud napadeným usnesením zamítl.

Smyslem institutu opatrovníka je ochrana práv účastníka řízení, jemuž byl opatrovník ustanoven. Trvají-li důvody, pro které byl opatrovník ustanoven,

nemůže být opatrovník své funkce zproštěn s výjimkou závažných, zákonem podložených důvodů. Takovým důvodem je především skutečnost, že opatrovník přestane hájit zájmy účastníka řízení, jemuž byl ustanoven, případně hrozí-li, že takováto situace nastane.

Jak vyplývá ze soudního spisu, ustanovená opatrovnice v řízení před krajským soudem dosud vždy řádně vykonávala svou funkci. Nejvyšší správní soud proto ve shodě s krajským soudem konstatuje, že jedná v zájmu stěžovatelky a v její prospěch. Z obsahu soudního spisu přitom nejsou patrné žádné indicie, které by naznačovaly konflikt zájmů stěžovatelky a opatrovnice nebo hrozbu, že by opatrovnice v budoucnu hodlala poškodit práva stěžovatelky či jakkoliv jednat proti jejím zájmům. Tvrzení stěžovatelky, že opatrovnice odmítá zadat revizní znalecký posudek na posudek z oboru psychiatrie a že zastupování v předmětné věci prokazatelně úmyslně nezvládla, nemá v obsahu soudního spisu žádnou oporu. Ostatně stěžovatelce nic nebrání v tom, aby sama u soudu podávala vlastní podání, s nimiž se soud musí zabývat.

Pokud jde o pokyny stěžovatelky a vzájemnou důvěru mezi ní a opatrovnicí, Nejvyšší správní soud poukazuje na specifický charakter institutu opatrovníka, a to zejména v případě, kdy byl ustanoven osobě trpící duševní poruchou. Ochrana zájmů účastníka řízení, jemuž byl ustanoven opatrovník z řad advokátů, totiž logicky musí mít přednost před povinností advokáta realizovat pokyny klienta a požadavkem vzájemné důvěry jako základu vztahu mezi advokátem a klientem (zákon č. 85/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů). V opačném případě by mohl být zmařen základní účel, pro který byl opatrovník ustanoven, neboť účastník řízení trpící duševní poruchou by mohl udělit svému opatrovníkovi například pokyn ke zpětvzetí žaloby, aniž by si uvědomil význam takového úkonu.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu advokát ustanovený do funkce opatrovníka osoby, která je stižena duševní poruchou, jež jí nikoliv jen po přechodnou dobu brání v účasti na řízení, není povinen realizovat veškeré pokyny, které mu tato osoba udělila. To však advokáta ve funkci opatrovníka nezbavuje povinnosti tyto pokyny vyslechnout a zvážit, zda jejich realizace je či není v souladu se zájmy účastníka řízení. Obdobně je třeba nahlížet i na vzájemnou důvěru mezi opatrovníkem z řad advokátů a zastupovanou osobou, která právě pro svou duševní poruchu může snadno nabýt dojmu, že opatrovník nehájí jeho práva a zájmy, byť z objektivního hlediska bude vše v pořádku.

Stěžovatelkou tvrzené nerespektování jejích pokynů a právních názorů ustanovenou opatrovnicí, ani namítaná ztráta důvěry, nepředstavují proto relevantní důvod pro změnu opatrovníka. Za situace, kdy trvají důvody, pro které musí být stěžovatelka zastoupena opatrovníkem, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že krajský soud rozhodl v souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů a respektoval tak smysl institutu opatrovníka.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl bez jednání postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatelka v řízení úspěch neměla a České správě sociálního zabezpečení žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Podle § 140 odst. 2 o. s. ř., použitého přiměřeně podle § 64 s. ř. s., byl-li ustanoven účastníku zástupcem nebo opatrovníkem advokát, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování, popřípadě též náhradu za daň z přidané hodnoty, stát; při určení náhrady hotových výdajů a odměny za zastupování se postupuje podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně a náhradu za daň z přidané hodnoty soud určí z odměny za zastupování a z náhrady hotových výdajů podle sazby daně z přidané hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem. V odůvodněných případech stát poskytne advokátovi přiměřenou zálohu.

V řízení byla stěžovatelce ustanovena opatrovníkem advokátka JUDr. Pavla Plašilová, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl o její odměně za výkon této funkce. Z obsahu spisu nevyplývá, že by ustanovená opatrovnice učinila v řízení o kasační stížnosti nějaký úkon, za který náleží odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Proto jí Nejvyšší správní soud odměnu za výkon této funkce nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. srpna 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu